

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrto leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 6 K, za druge izvenavstrijske dežele 8 K. Kdor hodi sam po njega, plača na leto samo 3 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za enkrat 18 vin., ali kar je isto, 1 kvadratni centimeter prostora stane 12 vin. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila“ stane beseda 5 vin. Parte in zahvale vsaka pettivrsta 24 vin., izjave in Poslano 36 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Nezaprete reklamacije so poštnine proste.

Zlomljena ruska ofenziva.

Sv. Ciril in Metod.

Dan 5. julija smo obhajali Slovenci vedno slovesno. Po gorah so goreli kresovi, po hišah je bilo praznovanje, po cerkvah službe božje, po društvih govori in petje. Zahvaljevali smo se Bogu, da nam je poslal po sv. blagovestnikih Cirilu in Metodu luč edinozveličavne katoliške vere in omike. Kajti ne samo vero sta nam prinesla, ampak ustanovila sta nam tudi podlago za vso našo omiko s tem, da sta nam prinesla abecedo. Prišla sta med nas v eni roki križ, v drugi knjigo, ne pa v eni roki meč in v drugi križ!

Letos bomo že drugič obhajali god svojih blagovestnikov v vojskinem času. Tudi letos se ta spomin n bo mogel obhajati slovesno, kajti: Kako se naj veselimo, ko naši bratje na bojiščih trpijo velike napore in tvegajo svoje življenje za našo varnost?! Pač pa hočemo ta spomin kakor lani tako tudi letos obhajati sicer tiho, vendar pa prisrčno in pomenljivo.

Sv. Ciril in Metod sta nam oznanjala ono sveto vero, ki nam zagotavlja mir, katerega svet ne more dati. Sprli so se narodi in narod je vzdignil orožje proti narodu. Naši sovražniki nočejo spoznati, da nam delajo krivico, in da se borijo za slabo reč. Samo On, ki vlada vsemir, lahko poseže tukaj vmes, razsvetli sovražnike, ki se nahajajo v zmoti ter jim vlije duh miru in sprave. Sv. Cirila in Metoda, ki sta prinesla mir našim srcem, prosimo, da pri Vsemogočnemu sprosita tudi zunanji mir naši avstrijski in s tem tudi slovenski domovini.

V domačem jeziku sta nam oznanjala sv. Ciril in Metod sv. vero. Do srea se pride vsakemu človeku le z domačo besedo. Tuje govorce se človek posluhuje, kadar hoče od tujega človeka usluge, toda med ljubimi domačimi nam je najljubši ljubi domači jezik. Dobro poznavajoč to dušeslovno stran človeškega srea, sta sv. brata, čeprav iz Soluna doma in po rodu Grka, prišla med nas z našo domačo govorico. S tem sta si odprla vrata do naših src. Za to veljata sv. Ciril in Metod med nami tudi kot zaš-

čitnika plemenite narodne zavesti, ki ljubi, kar je slovenskega, a ne sovraži, kar je tujega. Sv. blagovestnika, Vaju prosimo, bodita v teh viharnih časih pri vseh Slovencih skrbna zaščitnika prave in blage narodne zavesti. Naj se nihče, ki je na bojišču in nihče, ki je doma, ne izgubi v teh razburkanih časih iz naše skupne slovenske hiše. Ljubezen do slovenske zemlje naj gori s starim plamenom naprej v naših srcih, naj se vžiga z večjo silo pri vseh mlačnežih in naj objame z vsem svojim plemenitim žarom našo ljubo mladino. Sv. Ciril in Metod, ščitita Slovence, njih govorico in pravice!

S križem in s knjigo sta prišla sv. brata med nas. Katoliška narodna omika se je pod zaščito svetih blagovestnikov začela zadnja desetletja mogočno širiti med nami Slovenci. Cerkevno življenje se je nanovo razcvetelo, izobraževalna in gospodarska organizacija je pognala globoke korenine med nami. Vse javno življenje se je med Slovenci prenavljalo v pravem katoliškonarodnem duhu. Bili smo sicer majhen narod, toda z božjo pomočjo in lastnim delom — s sv. križem in s knjigo — smo postali trdni, jekleni, močni na zunan in znotraj. Vojska je naravnim potom ustavila naše organizatorično delovanje. Toda, sv. Ciril in Metod, ko pride mir, takrat začnemo zopet z novimi silami delovati za blagor ljudstva in Vaju prosimo, da nam zasigurata blagoslov božji, od katerega je vse odvisno.

Le obhajajmo dne 5. julija god sv. Cirila in Metoda, ne sicer veselo in šumno, ampak mirno in prisrčno, kakor se spodobi za sedanji čas in za velike življenjske potrebe našega slovenskega ljudstva.

Ali se bodo svinje rekvirirale?

Nepošteni prekupeci radi strašijo ljudstvo, da bo država ta ali oni pridelek rekvirirala, in vedno se naidejo še malopoučeni ljudje, ki mislijo, da država za rekvirirane stvari sploh nič ne plača. Vsled tega imajo prekupeci lahko delo, da dobijo za majhen de-

nar drage pridelke, katere bi država seveda pošteno plačala. Večkrat pa se zgodi, da prekupeci namenoma razglasijo krivo vest, da bo država kaj rekvirirala, čeprav država niti od daleč na to ne misli. Za to je treba vesti o rekviriranju sprejemati vedno z veliko previdnostjo.

In že se nam poroča da so tudi prekupeci že na delu, ki izrabljajo to vest za svoje špekulacije nasproti našemu kmetu.

Mi smo se takoj obrnili na c. kr. oblast ter vprašali, koliko je na vesti resničnega. Reklo se je nam, da se še na merodajnih mestih ni niti posvetovalo, še manj pa sklepalo o rekviriranju svinj, da je torej za sedaj gotovo, da se v kratkem času ne bo pričelo z rekviriranjem svinj. Prosimo torej ljudi, da se naj ne razburjajo dalje in naj ne nasedajo prekupecem in špekulantom na lim.

O rekviriranju svinj se ni govorilo še dosedaj na nobenem merodajnem mestu in se na to sedaj nikjer ne misli. Saj imamo itak veliko pomanjkanje masti in z rekviriranjem svinj bi pomanjkanje postalo še večje. Sicer pa smo se tudi lahko na izkušnjah, ki jih je imela Nemčija koj začetkom vojske z rekviriranjem svinj, mnogo naučili, da si bomo pot rekviriranja dobro premislili, predno krenemo na njo.

Pač pa je vseministrski strokovni odbor za preskrbovanje ljudstva z živili pred kratkim sklenil priporočati vladi: a) kako naj pospešuje pridobivanje živalske in rastlinske masti in b) kako se naj uredi preskrbovanje prebivalstva z mesom in mastjo.

A) Za pridobivanje živalske in rastlinske masti je omenjeni odbor postavil ta-le načela: Vojnoprometni žitni zavod in osrednji zavod za krmila naj poskrbita za bogato zalogo krmil. V poštev pridejo za krmila krave, svinje, ovce in izmed perunine gosi. Na podlagi živinskega katastra za govedo se naj u-

LISTER.

Legenda o miru.

Legendo imenujemo pripoved, v kateri se dogodba čudovito razvija, kakor v pravljicah in v pripovedkah. Legenda se lahko naslanja na zgodovinsko resničnost, navadno pa je plod bujne in proste ljudske domišljije. Legenda se rodi v narodu, živi in umrje z njim. Priobčujemo legendo o miru, katero je zapisal Ivan Stukelj v „S. N.“ Kajpada je ta legenda brez zgodovinske podlage. Ivan Stukelj piše:

V kmečkem domu se je porodil deček, ljulko dete, polno čilega zdravja. Boter in babica sta z velikim ponosom ponesla novorojenčka h krstu v bližnjo župnijsko cerkev. Pred sv. krstnim obredom so odgrnili dete. Tu glej čudo, namesto deteta je v plencah utripala gibka — riba. Sam župnik je zastrel nad tem čudesom.

Čez nekaj časa pa je župnik mirno zapovedal botru:

„Ponesite to domu! Ako se doma izpremeni zopet v dete, povrnite se z njim takoj semkaj, da je krstim!“

Boter in babica sta se vrnila domu k materi in

glej: riba se je pretvorila nazaj v dete, zato sta se zopet napolila v cerkev.

Ko so pa pred sv. krstom odkrili dete, je cepetalo v plencah drobno, živahno — žrebe.

Vsi so zastrmeli nad tem novim čudesom. Župnik pa je mirno nasvetoval:

„Nesite to zopet domu! Ako se doma iznova izpremeni v dete, mi je morate precej prinesiti, da je krstim!“

Boter in babica obljubita.

Prišedša domov, sta odgrnili — in glej, mesto žrebeta je v plencah mirno spavalo dete.

Odpravita se z detetom tretjič v cerkev. Babica odgrne pregrinjalec z deteta in glej čudo, namesto deteta gleda iz plenice — zlat klas.

Župnik pa sedaj ni odložil obredne knjige, ampak je krstil zlat klas kot pravo dete na ime svetega Jakoba.

Ko sta se boter in babica povrnila k materi, se zlat klas pretvoril zopet v dete.

Mati je drhtela od strahu, kaj se boče še zgodilo z njenim detetom, da so se nad njim pojavila še taka čudesa.

A čuj, dete je odprlo usteca in izpregovorilo: „Gorje, gorje bi bilo zemlji, ako bi me bil župnik krstil kot ribo. Silne povodnji, kakoršnih še ni bilo od občnega potopa, bi poplavile plošna polja in ljudje bi potem umirali od lakote!“

„Gorje, gorje pa bi bilo zemlji tudi tedaj, ko bi me bil župnik krstil kot žrebe. Vojske proti vojskam, ogromne, orjaške, še s silnejšimi grozotami kakor sedaj bi zadivljale po vsej zemlji. Konjska kopita bi poteptala, pomanjdrala lepo zemljo, da bi slednjič na njej ostal samo en jezdec in en konj!“

„Blagor pa narodom, da me je župnik krstil kot klas. Ko bo ta dozorel, tedaj se povrne na zemljo zopet blaženi mir, po katerem hrepene ljudstva z vso svojo dušo!“

Izpregovorivši te besede, je dete umolknilo, zaklopilo oči in sladko zaspančkalo.

Odslej ne govori več, ampak se dalje razvija, kakor druga deteta, ličica se mu polnijo in rdeča, v sanjah pa se mu krožijo usteca v sladke nasmeh, ko mirno spava v zibiki.

K materi prihajajo sorodniki, znanci in sosedi in imajo veselje z detetom, ki od časa do časa odpre svojo lepe, modre oči, iz katerih seva rajski — — — mir.

Vas Oplotnica, čadramske župnije, v konjskem okraju na Štajerskem, ima to časi, ča se je v njej porodilo ono čudno dete, katero je krstil čadramski župnik. Ta govorica kroži že mesec dni tukaj pri nas na Frankolovem in po okolici. Imenitno je gledati ljudi, kako sprejemajo to novico. Tu so lahkoverneži, ki bi takoj verjeli to pripovedko, ako bi jim odločne

redi dobivanje surovega masla in loja. Kot središča organizacije za dobavo surovega masla se naj glasijo velika živinorejska podjetja in mlekarne druge. Kar imajo več kakor potrebujejo za lastno potrebo, naj oddajo na določeno zbirališče. Tje naj prodajejo po najvišjih cenah tudi kmetje, ker jim preostaja na surovem maslu. Dobava loja se organizira po javnih in zasebnih mesnicah. Tudi za svinje naj se ustvari natančen kataster. Klanje praseta, manj kot tri mesece starih, se prepove. Za svinje in odločke se naj določijo najvišje cene po živi vagi. Za nakupovanje svinj se mora imeti posebno dovoljenje. Vporaba masti se naj uredi po čeli državi enotno, pri čemur se je treba ozirati na lastno vporabo pridelovalcev. Ogrsko mast naj kupuje in razdeljuje oblast, ne pa špekulantje. Z oljem (vseh vrst) naj še nadalje razpolaga osrednji zavod za olje in mast kot dosej. Za mast in olje se naj poslavijo primerno visoke cene, ki bodo podžigale živinorejce, da pridelajo veliko masti. Za vporabo olja in masti se naj vpeljejo posebne karte.

B) Da bo dovolj živine in mesa, naj ustanovi država poseben osrednji odbor za dobavo živine in mesa. Ta zavod naj skrbi, da se ohrani sedanje število goveje živine, da se zviša število klavne živine in da se pomnoži pridobivanje mleka in surovega masla. V to svrhu se naj skrbi, naravnost siliti, da ljudje gojijo živinorejo, osobito svinjerejo, ker so svinje za dobavo mesa in masti najpripravnejše. Govede se ne sme več zaklati, kakor je na leto priraste. Klanje doma mora dovoliti oblast. Sedanja brezmesna dneva se naj vpeljeta kot prava postna dneva, ob katerih ni dobiti sploh nikakega mesa. Jedilni listi v gostilnah se naj skrepijo. Vlada naj skrbi, da bo iz Ogrske dobila na leto vsaj 300000 goved in blizu 1.000.000 svinj, kakor v mirnih časih.

To so nasveti vseministrskega odbora za preskrbovanje ljudstva z živili, katere bodo ministrstva seveda vpoštevala in v kratkem izdala tozadavne odredbe. Toda tudi v teh nasvetih, ki so se sklepali pred kratkim na Dunaju, še ni sedaj besede o govora o rekviriranju svinj. Mislimo, da smo v tej stvari boljše poučeni, kakor kateri drugi list. Svinjerejci, redite dalje mirno in pridno svinje sebi in splošnosti v korist ter se ne dajte strahiti po neutemeljenih vesteh in se izrabljati po nepoštenih prekupovalcih!

Nova sredstva v boju proti trtnim boleznim.

Vsled pomanjkanja in silnega podražanja galice in žvepla se trudijo industrijski krogi v zvezi s strokovnjaki na polju zatiranja parazitčnih boleznih rastlin, da bi iznašli nadomestila in nova sredstva, ki bi bila pripravna za zatiranje trtnih boleznih.

Tako bo vojska prinesla marsikaj novega tudi za vinogradnike.

Pri presojanju novih sredstev proti peronospori je treba ločiti med baker vsebujočimi in baker vsebujočimi sredstvi.

Baker vsebujoča sredstva obstoje po večini iz

ne-ugovarjali neverni Tomaži. Ob orjaški borbi narodov, kakoršne se ni videl svet, ki trpi sedaj pod grozoto vojne s tolikimi žrtvami, ki jih ni moči prešteti in umeti, je posebno dovzetna priprosta ljudska duša, da išče izhoda v tajinstvenosti. Nekaj nadzemskega pričakuje, da bo iz tega orjaškega boja prisiljal — mir.

Ta ljubka legenda morda ni plod sedanjih dni, temveč je počivala v narodnem izročilu ter je zdaj vznikla na dan. Mogoče, da je bila tudi kje zapisana, saj naš priprosti narod tako rad pogleda v stare „prerokovanske knjige.“ V tej legendi se zrcali pristna slovenska duša, ki tudi v krutih časih rada sanja, baji in pesni.

Padlemu četovodji Jožefu Rojniku v spomin.

Dne 17. junija, ob pol desetih zvečer, je zadela laška granata našega ljubljenskega tovariša četovodjo Jožefa Rojnika, doma iz Braslovč. Ves popoldan je že obkladal nasprotnik naše stališče s težkimi granatami. Proti večeru je malo ponehal, zato smo se začeli prosteje gibati. Grem sprevidel nekaj težko ranjenih: še mi zažvižga par granat čez glavo v smeri proti našemu stališču. Ko se vrnem, mi sporočijo grozno novico: pred nekaj minutami je granata, zadnja, ki jo je vrgel sovražnik k nam, zadela in ubila našega ljubega Rojnika, ko se je bil oddaljil nekaj korakov od svojega kritja. Podelil sem mu še sv. olje. Kar

modre galice, katere en del je nadomeščen s kakšno drugo pripravno snovjo, posebno z galunom ali z žveplenokislo gline. Sem spada zmes galice in galuna, t. j. Martinijeva zmes, galice in žveplenokisla gline, ki jo lahko imenujemo vojno zmes, tenaks itd. Ta sredstva je seveda mogoče rabiti le tedaj, če imamo kaj galice na razpolago.

Ob popolnem pomanjkanju galice ostanejo taka sredstva brez pomena, ker galun ali žveplenokisla gline same nič ne učinkujeta, temveč galico le toliko zboljšavata, da tudi v manj močnih raztopinah zadostno učinkuje.

Ker se je bati, da bo pomanjkanje bakra in s tem tudi modre galice v prihodnjem letu še večje, so velikega pomena zlasti ona sredstva, ki ne vsebujejo bakra. Od doslej znanih sredstev spada tukaj sem pred vsem perocid. To sredstvo je menda dobro, če se ga prav pripravi in prav rabi, ampak tudi tega sredstva primanjkuje, ker se surovine za izdelovanje perocida uvažajo k nam iz Južne Amerike in ta uvoz je sedaj med vojno nemogoč.

Med drugimi, priporočljivimi sredstvi vzbuja posebno pozornost novo sredstvo, ki se imenuje skrajšano „Melior“, kemijsko pa paraklormetakrezol.

To sredstvo izdeluje tvrdka „Avstrijski rudniški zavodi“ (Österreichische Montanwerke) v svoji tovarni v Kaznjovu na Češkem. — Melior je beli, polizolu dišeči prah, ki se v vodi precej hitro topi.

Rabi se tako-le: V kak čeber se napolni 100 l vode in se vanjo polagoma med vednim mešanjem potrese 1 kg praška Melior.

Prašek se hitro raztopi in da tekočino mlečne barve, ki jo pustimo 10 do 12 ur stati in pri tem jo večkrat premešamo. Dobro pri tem učinkuje solnčna svetloba. Po preteku tega časa postane raztopina čista kot voda in se ž njo potem lahko škropi. Melior se rabi brez vsakega drugega dodatka. Ni torej potreba pri tem sredstvu ne apna, ne sode ne druge primesi, kar je gotovo velika njegova prednost.

Edina napaka je, da se nič ne vidi, če in kako je trta ž njim poškrabljena ali ne. Na drugi strani je pa za trto bolj ugodno, da ni pobeljena, Sicer pa se radi barve tej škropilni tekočini primeša lahko kaka neškodna snov.

Melior učinkuje baje ne samo proti peronospori, ampak tudi proti grozdnim plesnobi. Učinkuje baje tudi proti škrlupu (fusikladiju), plesnobi in drugim škodljivcem sadnega drevja in uniči tudi krvavo listno uš in kaparje.

Škropi se ž njim trikrat na leto kot po navadi proti peronospori. Škropiti je le suhe trte, najbolje v gorkem, solnčnem, brezvetrnem vremenu.

To sredstvo je že lani preskusil sloveči češki učenjak, dvorni svetnik Stoklasa, profesor na agrikulturnem oddelku visoke tehnične šole v Pragi, ki je njegov glivice zatirajoč učinek preskusil in zelo pohvalil.

Letos se s tem sredstvom vrše na mnogih zavodih v Avstriji poskušnje, med drugimi tudi v državnih trtnici v Novem Mestu na Dolenjskem. Če se bo to sredstvo obneslo, bo to gotovo velikega pomena za naše vinogradništvo. Želeti bi bilo, da ga tudi naši boljši gospodarji preskusijo. To velja zlasti za one, katerim primanjkuje galice.

Melior bo imela v zalogi o. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani in sicer bo veljal 1 kg kake 3 krone.

Konečno je omeniti, da se vsled pomanjkanja in silnega podražanja galice od brezvestnih ljudi priporoča tudi mnogo sleparskih sredstev in to zlasti na Ogrskem. Tako poročajo ogrska kmetijska preskušališča, da se je tam ponujal modrobarvan galun kot „bulgarska galica“, neko sredstvo pod imenom „Morpholin“ je modrobarvana voda s pridatkom svinobrod-

verjeti nisem mogel, da je resnica; pa je bila: mrzel, bled in krvav je ležal brez življenja na nosilih. Pred par trenutki je še bil s tovariši po svoji navadi vesele volje v svoji „vili“, kritju, ki so ga prijatelji krstili po njegovem imenu. Pred par urami je g. štabnemu zdravniku javil dva mrtva — ni mislil, da se jima pridruži še isti večer tudi on.

Vsi smo bili vsled izgube dragega bojnega tovariša neizmerno pobiči, brez besede ves večer. — Govoril sem drugo jutro, ko sem blagoslovil njegovo truplo, na obvezovališču s sanitejcem, ki je bil ves čas vojske rajnemu tovarišu. Pravil je: Vso noč sem mislil in sanjal o Rojniku, — tudi meni se je tako godilo in gotovo tudi drugim, ki so ga poznali. Saj je bil pri vseh nad vse priljubljen vsled svoje plemenitosti in ljubeznjivosti napram vsakomur, zlasti pa napram ranjenecem in bolnikom. Bil je ves čas vojske pri saniteti. Ranjenci in bolniki lahko pripovedujejo, s kako ljubeznijo, usmiljenostjo in sočutjem je skrbel zanje — prelep zgled svojim tovarišem-sanitejcem. Zato ga je tudi Rdeči križ, kar se prav redko zgodi, odlikoval z zaslužno svetinjo Rdečega križa. Čislali so ga predstojniki; zaradi njegove porabnosti, vestnosti in natančnosti ga je vzel g. štabni zdravnik za svojega pribočnika. Še danes mi je pravil štabni zdravnik: „Rojnik je bil vrl dečko! Opažoval sem ga ves čas vojske, spoznal njegov lep značaj, ga spoštoval in zato vzela k sebi.“ Posebej mi je povdarjal, da rajni napram njemu o nikomur nikdar ni kaj hudega rekel; če ga je vprašal o sanitejcih, je vedel Rojnik o njih poročati le najboljše.

Bil je mož krščanskega mišljenja, ves navdušen za katoliška društva, za mladinske organizacije;

skega zelenila. „Mementhol“ je barvana soda brez vsake primesi, enako „Permol“, ki se ponuja po 8 K 1 kg, med tem ko stane čista soda samo 40 vin. 1 kg. „Cupronil“ vsebuje le zelo malo bakra in proti peronospori ne učinkuje zadostno. „Spanyol rez“ obstoji tudi po večini iz sode. Sodo so si izbrali sleparji zaradi tega, ker je je še zadosti in se ni kaj posebno podražila.

Iz tega vidimo, da sleparstvo na Ogrskem še posebno cvete. Zato je ogrska vlada prepovedala ponujanje in prodajanje vsakega sredstva, ki ni od rodajne strani preskušeno. Pa tudi našim vinogradnikom svetujem, da se ne poslužujejo sredstev, ki niso od večšakov preskušena in priporočena, najsi pridejo od koderkoli.

B. Skalicky.

Novi glasovi o perocidu.

Z ozirom na zadnji naš članek „Perocid“, ki ga je spisal g. Tavčar, vinogradnik na Krasu, smo dobili dvoje izjav slovenskoštajerskih vinogradnikov, katere pričujemo, da se tako sliši mnenje naših domačih vinogradnikov o tem sredstvu.

C. g. župnik E. V. pravi: „Perocid je za naše kraje skoro popolnoma za nič. Brezvspešno pa se rabi perocid v vlažnih legah in v mokrotni dobi, kakoršna je letos. Verjamem g. Tavčarju, da dosežejo na Krasu s perocidom ugodne vspehe, a to menda le radi tega, ker so kraška tla mnogo bolj suha kakor slovenskoštajerska in ker na Krasu navadno mnogo manj dežuje kot v naših krajih. Tla so torej tam na Krasu za razvoj peronospore mnogo manj ugodna, kot pri nas. Kolikor je meni znano, ni v našem okolišju noben vinogradnik z rabo perocida dosegel takega vspeha proti peronospori. Mnogi so popolnoma natančno tako pripravljali perocidovo tekočino, kot nam svetuje v zadnjem „Gospodarju“ g. Tavčar, a so kljub temu imeli od peronospore pokončane gorice. Po mojem mnenju bi se dal perocid v naših krajih rabiti samo v izredno suhih legah in v zelo suhih letih. Pač pa je priporočati, da se pri napravi galicene tekočine rabi galun.“

Jurij G., vinogradnik v St. Jakobu v Sl. gor., piše: „Čudim se, da bi perocid na Krasu res tako ugodno vplival v boju proti peronospori, ko pri nas vendar izkušnja kaže, da je perocid popolnoma brez pomena. Jaz ga še sicer nisem rabil, a moj sosed ga je leta 1914, ko mu je zmanjkalo galice, vzel za tretje škropljenje po grozdnem ovetju, in se je pri pripravljanju tekočine natanko tako ravnal, kakor je to predpisano, a vinograd je bil popolnoma ožgan, dočim je moj in drugih sosedov vinogradi, ki smo škropili z galico, bili lepo zeleni.“

Abstinenca.

V „Österreichische Rundschau“ (1. jun. 1916, str. 243—9) poroča Fr. Reinitzer, kakšne učinke ima prepoved alkohola v Rusiji. Zanesljive podatke je zbral švedski pisatelj dr. A. Karlgren, ki se je mudil dalje časa v Rusiji in proučeval ondodno razmere. Pravi, da je Rusija vsa izpremenjena. Že v mestih se to pozna. Blagostanje očividno raste. Tiste žalostne prikazni pijanih berabečev so izginile. Sicer se še pije — vino se dobiva po raznih ovinkih — a ni piva, zlasti pa ne žganja in vsaj splošno vlada velika treznost. Rusi sami pravijo, da se da primerjati prepovedi alkohola le še odprava nevoljništva.

Se očitnejše so pa blagovite posledice po deželi. Odkar je prepovedana „vodka“, kmetje mnogo več

pa tudi krščanskega življenja; rad je prejemal sv. zakramente na bojišču, pa tudi doma, ko je prišel na dopust. Se te den pred nezgodo — na Binkošti — je šel z nekaterimi tovariši z menoj v četrt ure oddaljeno, deloma opustošeno cerkev k sv. maši.

Rojnik je bil naš organist, kadar je prišel naš polk do kake cerkve z orgljami. Kdo izmed mož pri polku — kolikor jih še je iz tiste dobe — se ne spominja, kako smo bili do solz ginjeni, ko smo prišli avgusta lanskega leta s severnega bojišča na jug in v cerkvi Sv. Križa pri Trstu po dolgem času — nekateri po celem letu — slišali prvič zopet orglje in lepo slovensko petje pod Rojnikovim vodstvom? Ko smo letos v Logatcu na Kranjskem opravljali sveto velikonočno pobožnost, nam je vsak dan pri sv. maši orgljal in vodil petje dragi Rojnik. Povsod si je nankrat sestavil pevski zbor — organisti pri polku, pa pevke dotičnega kraja. Pa idealni pokojnik ni bil samo organist po stanu, ampak z vso dušo je gorel za cerkveno glasbo in petje. Najraje je govoril o cerkveni glasbi, o kateri je imel prav zrelo sodbo. Še pred par dnevi mi je razlagal, kako bi se umetno in zlasti latinsko cerkveno petje naredilo ljudstvu razumljivo in prikupno. Bil je poln lepih načrtov, ki jih je nameraval vdejaviti po vojski, ki pa spavajo sedaj z njegovimi telesnimi ostanki v laški zemlji. — Njegova duša pa se gotovo raduje v nebesih in vzi-va pri večnem Plačniku plačilo za verno, katoliško mišljenje in življenje, za vsa dela usmiljenja in ljubezni do bolnikov in ranjencev na bojišču, za vso čast, ki jo je dajal Bogu z orgljanjem in cerkvenim petjem.

M. Krajnc.